

KAKUK TAMÁS

Kitekintés az irgalom ablakán

JÁSZ ATTILA: FELHŐFOSZLÁNYOK
A HAJNALI FÜBEN

Éjszaka felébredek, az ablakon túli meghitt tájat sejtelmes párafelhő takarja. A farkasok órája ez, a sötétség lassan szürkületbe fordul, de elrejtí a makacs ködfátyol. Amit majd az erősödő világo sság szakít fel, s a réten így lesznek „*Felhőfoszlányok a hajnali fűben*”. Jász Attila ezzel a címmel gyűjtötte egybe 2012-től 2022-ig terjedő útinaplóinak hét füzetét. Mostanában rákaptam arra, hogy puha grafitceruzával aláhúzzak sorokat, lapszéli jegyzeteket tegyek. A fülszövegben a szerző ajánlásából ezt a mondatot jelöltem meg: „Ez a kötet a megnyugvás keresése az időtlenben, menekülés a mozdulatlanba.” A hullámmzó szövegritmusban egymást követő verseknek és prózáknak a szentté avatott, irgalmas *Faustyna Kowalska* lengyel apáca és az utazásain a költővel tartó „Andrea nővér” voltak az útítársai. A könyv puhafedelű borítóján *Bátai Sándor* korábban készült *Földírásának* finom grafikai vázolata, hogy a rajzsorozat többi darabjával a belső oldalakon elválassa-összekösse a költő teremtette transzcendens teret. Amelyben dőlt betűvel ott vannak a Faustyna nővér által *sugallt, diktált* versek és naplótöredékék: „*égtengerre néző szobából látom, / Isten zsilipjei már nyitva-tárva, / egyelőre mindez csak álom, / ki kell hozzá hajolnunk a kegyelem ablakába*”. A krakkói apáca három évet járt iskolába, majd gazdag családok szolgálójaként dolgozott, húszévesen lépett be az Irgalmasság Anyja Nővéreinek Kongregációjába. Szakács, kertész és portás volt. Életét a bűnösök megmen-

Kortárs Könyvkiadó
Budapest, 2022
141 oldal, 3000 Ft

tésére ajánlotta fel, hogy hosszas, fájdalmas betegségben hunyjon el 1938-ban. Misztikus, istenközeli élményeiről naplót vezetett, ami halála után jelent meg, Faustyna nővért a katolikus egyház az ezredfordulón avatta szentté, emlékét azóta az Isteni Irgalmasság vasárnapja őrzi.

Jász Attila új könyvében ars poeticaként (is) értelmezhetően találkozik rá, az annál mégis messzebbre mutató komplementatív sorokra: „ az út fekete szalagja tereli az utazókat / a cél felé, ami tudjuk jól, nem fontos, / csak várni kell, türelemmel, / és hagyni megtörténni a dolgokat,“. Az álom és valóság illékony anyaga találkozik a kötetben, amely „ablak az égre“, és ahol „semmi sem történik véletlenül,“ hiszen „furcsa sziluett rajzolódik ki az elhagyatott gyóntatószék homályos üvegén át, benyit szívesen, egy létra, ahogy lustán az ég felé nyújtózkodik.“ Azt hiszem, hogy ez utóbbi a metafora erős bizonyítéka annak, hogy a szövegek narratívájában ott bujkál a „megszólítás ábrándja“ (Györe Balázs), „azon a spirituális úton, amit mindenkinek magának kell megtalálnia és végigjárnia“ (Stefan Bauberger). A kötetben páráként sűrűsödik, tisztul, csapódik le a csend misztériuma, ahogy a zen meditáció és a keresztény szemlélődő ima is egymásra rétegződik. Hogy a versekben és prózában, vagyis Faustyna nővér „újraírt“ naplójában összegződjön, legyen tágasabb a költői valóság.

[ii/7]

mennyire vágyik Jézus az emberek szívébe jutni, el se hisszük, mert gyönyörűség számára rákapcsolódni a lelkekre, miközben átszögelt kezéből árad a kegyelem, de a lelkek persze nem ismerik fel a szeretet, úgy viszonyulnak hozzá, mintha valami élettelen dolog lenne, de én nem feledkezem meg semmiről

„A kötetben előforduló dőlt betűs, szürke idézetek Faustyna Kowalska által sugallt, diktált versek és naplótöredékek a szerző félrefordításai, Szent Faustyna eredeti gondolatait-érzéseit, látomásait maximálisan tiszteletben tartva“ – írja a szerző.

Jász Attila munkásságában jelentős szerepe van a naplónak mint irodalmi műfajnak. Első kötetét, a *Daidaloszi naplót* követő tetszőleges példakkal a gazdag életműből: *Miért Szicília? Részletek egy elveszett naplóból; Csendes Toll élete. Avagy A–Z örökké valóság; Csendes Toll utazik; Bölénytakaró.* A lengyelországi utazáskor való lelki találkozás Faustyna nővér máig ható misztikus jelenlétével lett az „alkalom“, amelyet Jász Attila „megragadott“, hogy napló formájában „megőrizhető“ mű szülessen. Maga így ír erről: „...ahogy megismerkedtünk Krakkóban, ahogy találkoztunk, vittem magammal, magamban a tekintetét.“ Melyben az olvasónak állandónak tűnik az angyalok, a hóesés ottléte, a „változás kényszerű fájdalma“, hogy fehér színű legyen a világ: „mindent befedett a hó, minden fehér, mint egy használatlan papírlap, nem írt rá senki.“ Ebben a nagyböjtkor prózában íródott sorban ott van a remény, hogy a „fehérség“, a majdani tisztaság a megváltást is magában hordozza. Az örök áldozathozatal

után az erdők és mezők kiszökdülnek: „Mindig csak erről akarsz majd írni, / vonatablak képkivágásában / esőáztatta mezők és erdők zöldjének váltakozása, / felhők és nap vonulása, időtlen s ég.” A költő a természet spirituális terében üldögél a teraszon, nézi, ahogy egy angyal repül el a tuják felett, miközben a domboldalon lefelé ballagó zen szerzetes alig hallhatóan mormogja: „Az időben csak bízni lehet, szabad és kell, / ne ragaszkodj a dolgokhoz, engedd csak el, / ha hideg szél fújdogál, csak örüljél neki, / ha nap égeti bőröd, süttess / a szívedet is.” Az útinaplók függelékében Faustyna nővér „látomásos” Jézust ábrázoló festményének sorát követhetjük, azzal a megrázó közjátékkal, hogy a múlt század hetvenes éveiben gabonarakárnak használt fehéroroszországi templomban függött a falon, ahová a helyi hívek éjszaka beszőktek imádkozni. A földrajzi helyszínekhez köthető spirituális utazások feljegyzéseinek olvasása közben nem csak vele, de önmagával is találkozik az ember. Ezentúl, ha ködpárás reggeleken kinézek az ablakon, hogy halljam az első reggeli harangszót, a patakpart nyárfái előtt talán egyszer megpillanthatom az apácaruhás Faustyna nővért, ahogy a felhőfoszlányok ölelésében felemelkedik az égbe.